

Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde

2013. gada ziņojums

Priekšsēdētāja priekšvārds

Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes (*ESMA*) kā Eiropas Savienības (ES) vērtspapīru tirgus regulatora darbības trešo gadu iezīmē daudzi uzlabojumi tās pilnvaru īstenošanā, kā arī būtiski sasniegumi plašākā sadarbībā. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gada ziņojumiem ir redzams, ka *ESMA* pienākumu un atbildības joma attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes noteikto mērķu sasniegšanu ir paplašinājusies.

ESMA pilnvaras attiecas uz plašu finanšu darbību spektru ES vērtspapīru tirgos, sākot ar komplekso atvasināto vērtspapīru pārdošanu augsta riska ieguldījumu fondiem un tādu struktūru kā kredītreitingu aģentūru un darījumu reģistru uzraudzību un beidzot ar ieguldījumu fondu pārvaldību un to pārdošanu sabiedrībai. Tomēr atbildība par šīm plašajām un daudzveidīgajām jomām ir pamatota ar ļoti skaidru mērķi – aizsargāt ieguldītājus un nodrošināt mūsu finanšu tirgu stabilitāti.

Lielākā daļa *ESMA* darbību joprojām bija saistīta ar to regulatīvo un uzraudzības izmaiņu ieviešanu, kuras ES bija noteikusi par nepieciešamām, lai reaģētu uz finanšu krīzi un izpildītu savas globālās saistības attiecībā uz elastīgākas finanšu sistēmas izveidi.

Lai arī šo mērķu sasniegšana un saistīto uzdevumu veikšana varētu šķist sarežģīta, es uzskatu, ka *ESMA* kopš tās izveides ir darbojusies labi, saspringtos termiņos un ar ierobežotiem resursiem nodrošinot augstu darba kvalitāti. Šis nav tikai mans viedoklis, bet tas ir atspoguļots arī Starptautiskā Valūtas fonda 2013. marta ziņojumā, kurā konstatēts, ka *ESMA* ir īpaši labi darbojusies saistībā ar vienotā noteikumu kopuma izstrādi un kredītreitingu aģentūru tiešo uzraudzību. Mūs 2013. gadā skāra arī Eiropas Komisijas veiktā Eiropas finanšu uzraudzības sistēmas (EFUS) pārskatīšana. Ir paredzēts, ka šos pārskatīšanas konstatējumus publicēs 2014. gada pirmajā pusē.

EFUS pārskatīšanā ir aplūkots *ESMA* darbību kopums un veids, kā tā ir sasniegusi savus mērķus gan kā neatkarīga struktūra, gan arī kā plašākā EFUS tīkla locekle. Tas ietvēra ciešu sadarbīšanos ar dalībvalstu kompetentajām iestādēm un stipras darba attiecības ar mūsu kolēģēm – Eiropas uzraudzības iestādēm (EUI): Eiropas Banku iestādi (EBI), Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādi (*EIOPA*) un Eiropas Sistēmisko risku kolēģiju (*ESRK*).

Viens no *ESMA* galvenajiem uzdevumiem – vienīgajai no visām trim EUI – ir galveno tirgus dalībnieku uzraudzība. Mūsu uzmanības centrā ir kredītreitingu aģentūras (KA), taču līdz ar sešu darījumu reģistru reģistrēšanu mūsu uzraudzības pilnvaras ir paplašinājušās. Tas vēl vairāk pastiprina mūsu nozīmi un ieguldījumu Eiropas mēroga uzraudzībā, kurā darījumu

reģistriem ir ļoti būtiska nozīme, lai panāktu atvasināto vērtspapīru tirgu lielāku pārredzamību.

ESMA ir izstrādājusi efektīvu režīmu KA uzraudzībai un veikusi ievērojamu KA uzraudzības darbu uz vietas, pēdējā laikā koncentrējoties uz valstu reitingu procesu. Izmeklēšanā tika noteiktas jomas uzlabojumiem saistībā ar neatkarību un interešu konfliktu novēršanu, valstu reitingu informācijas konfidencialitāti, kredītvērtēšanas darbību publicēšanas laika izvēli un valstu kredītvērtēšanai piešķirtajiem resursiem.

Attiecībā uz *ESMA* ieguldījumu vienotā regulējuma izveidē galvenā joma bija saistīta ar Regulu par tirgus infrastruktūru (*EMIR* regula), kurā mēs pabeidzām tās īstenošanai vajadzīgo tehnisko standartu izstrādi un sākām apspriešanās procesu par atvasināto vērtspapīru klīringa pienākumu. Mēs sagatavojām arī tehniskos standartus alternatīvajiem ieguldījumu fondiem, sniedzām EK tehniskās konsultācijas par Prospekta direktīvu un izstrādājām pamatnostādnes un ieteikumus dažādās jomās, tostarp par alternatīvajiem ieguldījumiem, KA regulu, PVKIU (pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem) un biržā tirgotiem fondiem, *MiFID*, kā arī īsās pozīcijas pārdošanu.

Raugoties uz priekšu, tagad, kad regulatīvās reformas pirmais posms ir pabeigts, mūsu uzmanība būtu jākoncentrē uz īstenošanu un uzraudzību. Regulējums ir uzticams tikai tad, ja to efektīvi īsteno un uzrauga.

Tāpēc regulatīvās reformas īstenošana tagad ir mūsu prioritāte, kā arī uzraudzības konverģences problēma joprojām ir būtisks *ESMA* uzdevums. Lai uzlabotu mūsu konverģences darba organizāciju un pārvaldību, *ESMA* ir ieviesusi izmaiņas, kuru mērķis ir stiprināt mūsu salīdzinošās novērtēšanas instrumentu, ietverot vairāk apmeklējumu uz vietas, koncentrēšanos uz aktuālajiem uzraudzības jautājumiem un komandas, kas veic padziļinātu novērtēšanu.

Mēs 2013. gadā esam guvuši panākumus, veicinot uzraudzības prakses konverģenci visās 28 dalībvalstīs. Tas tika panākts, veicot salīdzinošās novērtēšanas attiecībā uz to, kā tiek piemēroti tiesību akti par naudas tirgus fondiem un Direktīva par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu, kā arī sniedzot atzinumus par alternatīvo ieguldījumu fondiem, prospektiem, centrālajiem darījumu partneriem un PVKIU. Viss iepriekš minētais ir sekmējis vienotu metožu pārrobežu piemērošanu. Turklāt mēs esam aktīvi veicinājuši vienotu pieeju standartu piemērošanai finanšu pārskatos, izstrādājot *Vienotās ES piemērošanas prioritātes*, kurās ir uzsvērtas visas tās jomas, kam ES izpildiestādes pievērsīs galveno uzmanību, izskatot 2013. gada finanšu pārskatus. Tāpat mēs esam publicējuši pārskatu, kurā aplūkoti Eiropas finanšu iestāžu finanšu pārskati, lai novērtētu salīdzināmību starp

iestādēm, vispārējo pārredzamību un atbilstību starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) prasībām. Tas ir jo īpaši svarīgi, ņemot vērā banku aktīvu kvalitātes pārbaudi 2014. gadā, kas tika veikta, izmantojot jaunizveidoto vienoto banku uzraudzības mehānismu.

Mēs joprojām virzāmies uz priekšu ieguldītāju aizsardzības jomā, izstrādājot pamatnostādnes, vācot un analizējot datus par finanšu produktu un pakalpojumu patērētāju tendencēm, kā arī ar EBI starpniecību izplatot kopīgu brīdinājumu ieguldītājiem attiecībā uz līgumiem par starpībām. Lai gūtu lielākus panākumus šajā jomā, mēs uzskatām par būtiski svarīgu faktoru *PRIP* (standartizēto privāto ieguldījumu produktu) un *MiFID II/MiFIR* regulējuma pabeigšanu 2014. gadā. Pēdējos gados īstenotā regulatīvā reforma nav pietiekami uzlabojusi finanšu produktu un pakalpojumu patērētāju aizsardzību. Turpmākajos gados mums jānodrošina līdzsvars starp stabilitātes un piesardzības apsvērumiem un ieguldītāju aizsardzības apsvērumiem. Esmu optimistiski noskaņots, ka līdz ar gaidāmajiem tiesību aktiem mēs spēsim dot lielāku ieguldījumu finanšu klientu aizsardzībā.

Finanšu stabilitātes jomā esam pastiprinājuši vērtspapīru tirgu risku noteikšanu un informēšanu par tiem gan ar publikācijām, piemēram, ziņojumu *Trends, Risks, and Vulnerabilities (Tendences, riski un apdraudējumi)*, gan ar savu ieguldījumu Eiropas uzraudzības iestāžu Apvienotajā komitejā un līdzdarbošanos Eiropas Sistēmisko risku kolēģijā (ESRK). Līdztekus šai risku noteikšanai un ekonomikas analīzei viens no mūsu būtiskākajiem 2013. gada sasniegumiem bija mūsu kopīgi ar EBI un valstu iestādēm veiktais darbs, izstrādājot principus attiecībā uz kritēriju noteikšanas procesiem ES.

Finanšu tirgu globālais aspekts nozīmēja, ka *ESMA* joprojām bija iesaistīta daudzās un dažādās starptautiskās darbībās un struktūrās. Tajās ietilpa līdzdalība ārpusbiržas atvasināto vērtspapīru reformas, KA salīdzināšanas un atvasināto vērtspapīru režīmu starptautiskajā saskaņošanā, kā arī tas, ka tika veicinātas vienošanās par vairāk nekā 1000 saprašanās memorandiem attiecībā uz sadarbību alternatīvo ieguldījumu fondu uzraudzībā starp visu 28 ES dalībvalstu iestādēm un daudzām trešām valstīm. Turklāt mēs iesaistījāmies Finanšu stabilitātes padomes (FSP), Maksājumu un norēķinu sistēmu komitejas (*CPSS*), ārpusbiržas atvasināto vērtspapīru regulatoru grupas un Starptautiskās Vērtspapīru komisiju organizācijas (*IOSCO*) darbā (2013. gadā *ESMA* kļuva par novērotāju *IOSCO* valdē).

ESMA joprojām nodrošina, lai visām attiecīgajām ieinteresētajām personām būtu iespēja sniegt savu ieguldījumu mūsu lēmumos, izmantojot dažādus līdzekļus, tostarp atklātas sabiedriskās apspriešanas, uzklauššanu un sadarbību ar konsultatīvajām darba grupām un Vērtspapīru tirgu nozares ieinteresēto personu grupu (*SMSG*).

Vēlos izteikt pateicību visām iesaistītajām personām par viņu nenovērtējamo ieguldījumu *ESMA* darbā 2013. gadā. *SMSG* pirmo locekļu darbības termiņš beidzās 2013. gadā, un mēs atskatāmies uz veiksmīgu pirmo *SMSG* termiņu. Ceru, ka mūsu turpmākā sadarbība ar otro *SMSG* būs izcila.

Vēlos pateikties arī visiem *ESMA* darbiniekiem par smago darbu, uzticību un upurēšanos, kas ir būtiski šajos *ESMA* veidošanas gados. Visbeidzot gribu no sirds pateikties saviem kolēģiem no ES valstu iestādēm, kas kā Uzraudzības padomes locekļi velta ievērojamu laiku un enerģiju *ESMA* progresam. Valdes locekļi ir divkārtīgi iesaistīti, sniedzot palīdzību un padomus, lai nodrošinātu, ka iestāde sasniedz savus mērķus. Mūsu valžu locekļi – gan individuāli, gan to iestādes – sniedz nenovērtējamo ieguldījumu *ESMA* darbā, kas ir būtiski svarīgs faktors patiesi vienotas uzraudzības kultūras izveidē visā ES.

Steven Maijoor

Priekšsēdētājs

Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde

Izpilddirektores priekšvārds

Iepriekšējais 2013. gads bija Eiropas Vērtspapīru un tirgus iestādes (*ESMA*) trešais pastāvēšanas gads. Organizācijas ziņā varētu teikt, ka *ESMA* ir “pieaugusi”. Tā kā pieaugšana ir nepārtraukts process, tas 2013. gadā nozīmēja ES vērtspapīru tirgu regulatora attīstību un izaugsmi daudzos dažādos virzienos. Ņemot vērā tikai mūsu darba programmu un daudzās problēmas, ko mēs risinājām 2013. gadā, ir saprotams, cik sarežģīts šis uzdevums ir bijis un joprojām ir. Būdamā izpilddirektore, es ar prieku ziņoju par *ESMA* kā organizācijas attīstību un izaugsmi 2013. gadā. *ESMA* 2013. gadā ir spējusi izpildīt tās mērķus, daudzos pienākumus un uzdevumus (kas izklāstīti darba programmā), kā arī tās daudzās papildu prasības, ar kurām tā visa gada garumā saskārās standartu izstrādes, uzraudzības un organizatoriskās attīstības jomā.

Lai spētu izpildīt papildu pienākumus un uzdevumus, kādu *ESMA* 2013. gadā bija pārpārēm, *ESMA* darbinieku skaits pieauga par vairāk nekā 50 %, līdz gada beigām sasniedzot 139 darbiniekus. *ESMA* darbiniekiem pievienojās jauni kolēģi ar ļoti dažādām kvalifikācijām, ļaujot iestādei palielināt tās pieredzi un zināšanas. Šis darbinieku skaita pieaugums atspoguļojās arī būtiskajā progresā gan sistēmu un procedūru uzlabošanā, gan mūsu iekšējos procesos vispārīgākā nozīmē, ļaujot spert ievērojamu soli uz priekšu *ESMA* darbības efektivitātes palielināšanā. Ņemot vērā mūsu garo pienākumu sarakstu un pašreizējos uzdevumus, kā arī jaunus uzdevumus, kas *ESMA* tiks uzticēti saskaņā ar *EMIR* regulu, *MiFID II* vai citiem tiesību aktiem, *ESMA* arī turpmāk būs jānodrošina pašreizējo darbinieku attīstība un jāpiesaista jauni darbinieki, kā arī jāturpina savas organizatoriskās efektivitātes uzlabošana.

Arī *ESMA* 2013. gada pārskati atspoguļo iestādes izaugsmi. *ESMA* gada budžets 2013. gadā palielinājās par aptuveni EUR 8 miljoniem salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu – no EUR 20,2 miljoniem 2012. gadā līdz EUR 28,1 miljoniem 2013. gadā. Tas nozīmē kopējo pieaugumu par 39 %, kas ir gan iespaidīgs, gan ārkārtīgi vajadzīgs, lai nodrošinātu *ESMA* resursus un spējas izpildīt savus jaunajos ES tiesību aktos paredzētos papildu uzdevumus. Līdz ar sešu jaunu darījumu reģistru un dažu jaunu KA pilnvarošanu arī *ESMA* finansējuma avoti atspoguļo iestādes kā uzrauga lomas palielināšanos, jo 2013. gadā 23 % no mūsu budžeta sastādīja pilnvaroto struktūru maksātās nodevas.

ESMA 2013. gads bija sava veida pagrieziena punkts, jo notika pāreja no iestādes tradicionālās politikas uz politiku, kas vairāk vērsta uz īstenošanu un uzraudzību, uzņemoties finanšu tirgus struktūru paplašināta kopuma tiešas uzraudzības pienākumus un

daudzus pastāvīgi veicamus uzdevumus saistībā ar īstenošanu, uzraudzības konvergenci un datu uzraudzību un analīzi. Tādējādi šis bija svarīgs gads *ESMA* kā organizācijas tālākajā attīstībā. Es vēlos ilustrēt šo virzības maiņu, pamatojoties uz lielo *EMIR* dokumentāciju. Regulatīvas uzraudzības piemērošana ārpusbiržas atvasināto vērtspapīru tirdzniecībai, pieprasot ziņošanu par tirdzniecību, centrālo klīringu un risku mazināšanu, ir svarīgas izmaiņas, kuru rezultātā atvasināto vērtspapīru tirgi kļūs par drošāku vietu. Papildus plašajai standartu noteikšanai, ko *ESMA* veica saskaņā ar *EMIR*, atvasināto vērtspapīru tirdzniecības veida mainīšana nozīmēja arī *ESMA* tās Eiropas mēroga nozīmes pastiprināšanu, uzņemoties sešu nesenu pilnvaroto ES darbojošos darījumu reģistru uzraudzību. Turklāt *ESMA* kopā ar valstu kompetentajām iestādēm bija svarīga nozīme, sākot sagatavot uzraudzības kolēģijas, kas pilnvaros un uzraudzīs Eiropas klīringa iestādes. Visbeidzot *EMIR* nozīmēja arī *ESMA* plašāku starptautisko iesaistīšanos, aktīvi piedaloties diskusijās ar mūsu partneriem citās galvenajās atvasināto vērtspapīru tirgu jurisdikcijās un ar standartu noteicējiem, piemēram, *IOSCO* un *FSP*. Ir skaidrs, ka līdzīgas norises ir gaidāmas arī saistībā ar *MiFID II*, tāpēc *ESMA* būs jāpanāk, lai tās organizatoriskā struktūra spētu nodrošināt ne tikai iekšēju noteikumu izstrādi, bet arī nepārtraukto īstenošanas problēmu risināšanu.

ESMA īstenošanas un operatīvās nozīmes palielināšanos atspoguļo arī dažas no tām galvenajām IT sistēmām, kuras tika pabeigtas vai uzsāktas 2013. gadā. Vienotu sistēmu izveide, nodrošinot salīdzināmību un datu izmantošanu valstu un ES regulatoru starpā, kā arī dalīšanās ar informāciju, lai ļautu uzraudzības iestādēm analizēt un uzraudzīt svarīgas tirgus tendences, ir ļoti būtisks Eiropas Finanšu iestāžu uzraudzības sistēmas efektīvas darbības priekšnoteikums. Turklāt daudzām no šīm IT sistēmām ir ārkārtīgi svarīgs mērķis — palielināt pārredzamību un informācijas sniegšanu ES finanšu tirgu lietotājiem un ieguldītājiem.

Es vēlos izteikt sirsnīgu pateicību visiem, kuri 2013. gadā ir snieguši ieguldījumu *ESMA* darbā. Vispirms un galvenokārt visiem *ESMA* darbiniekiem, bez kuru uzticības, apņēmības un neatslābstošajiem centieniem 2013. gada sasniegumi nebūtu bijuši iespējami. Es esmu ārkārtīgi pateicīga par iespēju ikdienā strādāt kopā ar šādiem fantastiskiem kolēģiem. *ESMA* panākumi sakņojas tās darbiniekos, un es ļoti ceru, ka arī turpmāk mēs strādāsim visi kopā.

Vēlos pateikties arī kolēģiem no regulatoriem Eiropā un ārpus tās par viņu ievērojamo ieguldījumu un labo sadarbību, kā arī ieinteresētajām personām par viņu vērtīgo ieguldījumu. Visbeidzot liels paldies pašreizējiem un bijušajiem *ESMA* valdes un Uzraudzības padomes locekļiem. Tikai pateicoties mūsu veiksmīgajiem un neatlaidīgajiem kopīgajiem centieniem, 2013. gads varēja kļūt par tik veiksmīgu gadu *ESMA* darbībā.

Verena Ross

Izpilddirektore

Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde

1. *ESMA* uzdevums un mērķi

ESMA, kas izveidota 2011. gadā, uzdevums ir uzlabot ieguldītāju aizsardzību un veicināt stabilus un pienācīgi funkcionējošus finanšu tirgus Eiropas Savienībā (ES). *ESMA* kā neatkarīga organizācija īsteno šo mērķi, izstrādājot vienotu noteikumu kopumu attiecībā uz ES finanšu tirgiem un nodrošinot tā konsekventu piemērošanu visā ES. *ESMA* sniedz ieguldījumu tādu finanšu pakalpojumu uzņēmumu regulēšanā, kuri darbojas Eiropas mērogā, vai nu īstenojot tiešu uzraudzību, vai arī aktīvi koordinējot valstu uzraudzības pasākumus.

ESMA mērķi

ES finanšu tirgu un ekonomikas izaugsmes, integritātes un efektivitātes nodrošināšanā galvenā nozīme ir pārdomātam un efektīvam vērtspapīru tirgu regulējumam. Efektīvs regulējums ir ļoti svarīgs faktors tirgu dalībnieku savstarpējās uzticēšanās radīšanā un saglabāšanā. Šo nosacījumu veicināšanai kā neatkarīga iestāde tika izveidota *ESMA*, lai uzlabotu uzraudzības noteikumu un prakses saskaņošanu.

Lai nodrošinātu saskaņotus noteikumus un to īstenošanu visā Savienībā, *ESMA* darbojas kā standartu noteicēja attiecībā uz tiesību aktiem vērtspapīru jomā un sniedz tehniskas konsultācijas, ja to pilnvaro Eiropas Komisija (EK). Tai ir arī būtiska nozīme, proti, tieši uzraudzīt finanšu iestādes, kas darbojas visas Eiropas mērogā, piemēram, kredītreitingu aģentūras (KA) pašlaik vai darījumu reģistrus (DR) nākotnē. Nākotnē *ESMA* piedalīsies arī centrālo darījumu partneru (CDP) uzraudzībā ar uzraudzības kolēģiju starpniecību.

ESMA gada ziņojums ir svarīgs instruments, lai nodrošinātu atbildību attiecībā uz iestādes panākumiem izvirzīto mērķu sasniegšanā un gada darba programmas īstenošanā. Lai veicinātu izpratni par *ESMA* nozīmi, iestāde ir izvirzījusi piecus mērķus, ko tā tiecas īstenot.

Finanšu stabilitāte

Lai *ESMA* varētu veicināt ES vērtspapīru tirgu finanšu stabilitātes aizsardzību, ir svarīga nepārtraukta tendenču analīze un iespējamo risku un trūkumu noteikšana jau agrīnā posmā mikrouzraudzības līmenī. Lai to sasniegtu pārrobežu un nozaru līmenī, *ESMA* veic Eiropas vērtspapīru tirgu ekonomisko analīzi un prognozē iespējamo tirgus norišu ietekmi.

ESMA regulāri un uz *ad hoc* pamata informē Eiropas organizācijas, pārējās Eiropas uzraudzības iestādes (EUI) un Eiropas Sistēmisko risku kolēģiju (ESRK) par saviem secinājumiem. Lai varētu noteikt tādu iespējamo makrorisku rašanos, kas apdraud ekonomiku kopumā, galvenā nozīme ir uzraudzības līmenī savāktu mikrouzraudzības datu apkopošanai. Tāpēc ir ļoti svarīgi regulāri informēt visus attiecīgos lēmumu pieņēmējus, tostarp — ES līmenī — Finanšu pakalpojumu komiteju (*FSC*) un Ekonomikas un finanšu komitejas Finanšu stabilitātes darba grupu (*EFC-FST*). Kopš 2013. gada sākuma *ESMA* publicē arī divu gadu ziņojumus, lai paaugstinātu informētību par riskiem, tendencēm un apdraudējumiem ES vērtspapīru tirgos. *ESMA* sniedz arī ieguldījumu finanšu stabilitātes veicināšanā, koordinējot ārkārtas pasākumus visā ES.

Ieguldītāju aizsardzība

Otrs svarīgs *ESMA* uzdevums ir nodrošināt ieguldītāju interešu pienācīgu ievērošanu. *ESMA* to sasniedz, veicinot pārredzamību, vienkāršību un taisnīgumu vērtspapīru tirgos finanšu produktu vai pakalpojumu patērētāju interesēs. Lai nodrošinātu vienāda aizsardzības līmeņa piemērošanu ieguldītājiem neatkarīgi no tirdzniecības vietas vai pārdodamā produkta, *ESMA* vāc un analizē informāciju, kā arī ziņo par patēriņa tendencēm, vienlaikus veicinot finanšu lietpratības un izglītības iniciatīvas, kā arī sniedzot ieguldījumu vienotu noteikumu par datu nodošanu atklātībā uzlabošanā. *ESMA* darbs šajā jomā ietver koncentrēšanos uz to, lai finanšu informācija, ko tirgus dalībnieki sniedz ieguldītājiem, būtu skaidra, saprotama un atbilstoša pastāvošajiem noteikumiem.

Ir svarīgi, lai *ESMA* uzraudzītu jaunas un pašreizējās finanšu darbības, jo tādējādi tā var novērtēt, vai ir jāpieņem pamatnostādnes un ieteikumi, lai veicinātu drošus un stabilus vērtspapīru tirgus, tādējādi nodrošinot labāku ieguldītāju aizsardzību visā ES.

Nosakot produktus, kas varētu būtiski apdraudēt ieguldītājus, *ESMA* apsver iespēju izdot brīdinājumus. Ja stājas spēkā pašreizējie tiesību aktu priekšlikumi, *ESMA* nākotnē kā galīgo risinājumu var izvēlēties uz laiku aizliegt konkrētus produktus.

Vienots noteikumu kopums

ESMA kā standartu noteicēja darbojas, nosakot saskaņotus tehniskos standartus (TS) un īstenošanas standartus (ĪS) dažādās vērtspapīru regulējuma jomās. Izstrādājot minētos standartus, *ESMA* sniedz ieguldījumu tāda vienota ES noteikumu kopuma izstrādē, kas ir piemērojams visiem tirgus dalībniekiem un rada vienlīdzīgus konkurences apstākļus visā Eiropā.

Konverģence

ESMA tika izveidota, lai veicinātu uzraudzības konverģenci, tādējādi mazinot regulējuma arbitrāžu, ko rada prakses atšķirības ES. Dažādas uzraudzības prakses var apdraudēt ne vien tirgu integritāti, efektivitāti un pienācīgu darbību, bet galu galā arī finanšu stabilitāti.

Lai veicinātu taisnīgu un līdzsvarotu uzraudzības praksi, *ESMA* veic esošo ES tiesību aktu salīdzinošu izvērtēšanu vērtspapīru regulējuma jomā. Turklāt *ESMA* rīcībā ir vairāki instrumenti regulējuma konverģences nodrošināšanai, tostarp atzinumu sniegšana, piedalīšanās starpniecībā un — kā galējais risinājums — Savienības tiesību aktu pārkāpumu procedūra.

ESMA mērķis ir izmantot šo konverģences izveides darbu, lai sekmētu savu darbību arī citās darba programmas jomās, tostarp uzlabojot vienoto noteikumu kopumu, izdodot pamatnostādnes un ieteikumus tajās jomās, kur pastāv atšķirības tiesību aktu piemērošanā, un sniedzot konsultācijas Eiropas Komisijai par jomām, kurās būtu jāpārskata regulējums, lai saskaņotu uzraudzības prakses.

Uzraudzība

ESMA tiešās uzraudzības pilnvaras ir vērstas uz divām finanšu tirgu dalībnieku grupām, proti, uz kredītreitingu aģentūrām un darījumu reģistriem. Kopš 2011. gada 1. jūlija *ESMA* atbild par KA reģistrāciju un uzraudzību Eiropas Savienībā. Kopš 2013. gada sākuma *ESMA* uzņemas arī tiešas uzraudzības pilnvaras attiecībā uz darījumu reģistriem un tā piedalās uzraudzības kolēģijās, kas reģistrē un pārbauda CDP.

2. *ESMA* darbības, budžets un struktūra

ESMA ir sadalīta sešās nodaļās/vienībās, kuru darbības jomas ir šādas: tirgi, ieguldījumi un ziņošana, KA, ekonomiskā analīze un pētniecība, juridiskie jautājumi, sadarbība un konverģence, kā arī darbības. Iestādi vada priekšsēdētājs *Steven Maijoor*, savukārt izpilddirektore *Verena Ross* ir

atbildīga par iestādes ikdienas darbības pārvaldību. *Carlos Tavares* darbojas kā *ESMA* priekšsēdētāja vietnieks un ir *ESMA* priekšsēdētāja aizstājējs. Priekšsēdētājam un izpilddirektorei palīdz Komunikāciju grupa, Iekšējās kontroles un grāmatvedības grupa, kā arī viņu personīgie asistenti.

ESMA gada budžets 2013. gadā palielinājās par aptuveni EUR 8 miljoniem salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu — no EUR 20,2 miljoniem 2012. gadā līdz EUR 28,1 miljoniem 2013. gadā. Šajā gadā tika dažādoti arī finansējuma avoti, jo pēc sešu darījumu reģistru reģistrācijas 2013. gada 4. ceturksnī pirmo reizi tika saņemtas nodevas no darījumu reģistriem. Tagad iestādi finansē četras atsevišķas ienākumu plūsmas, proti, dalībvalstu kompetento iestāžu iemaksas (EUR 12,9 miljoni 2013. gadā, sastādot 46 % no kopējiem ieņēmumiem), Eiropas Savienības līdzsvarojošā dotācija (EUR 8,6 miljoni, sastādot 31 %), kredītreitingu aģentūrām piemērotās nodevas (EUR 5,7 miljoni, sastādot 20 %) un darījumu reģistriem piemērotās nodevas (EUR 0,83 miljoni, sastādot 3 %).

ESMA 2013. gada kopējā budžeta sadalījums ir šāds:

- EUR 28,189 miljoni — kopējais 2013. gada budžets (C1 kredīti);
- EUR 26,2 miljoni jeb 93 % no budžeta tika iekļauti saistībās;
- EUR 20,4 miljoni jeb 73 % no budžeta līdz 2013. gada decembra beigām tika izlietoti;
- atlikušie EUR 5,8 miljoni tiks izmaksāti 2013. gadā.

Sīkāku informāciju par šīm darba plūsmām var iegūt *ESMA* 2013. gada ziņojuma pilnajā versijā, kas angļu valodā ir pieejama *ESMA* tīmekļa vietnē: www.esma.europa.eu

***ESMA* pārvaldība un vadība**

ESMA pārvaldību īsteno divas lielākās lēmumu pieņemšanas struktūras — Uzraudzības padome un valde. *ESMA* pilna laika priekšsēdētājs ir *Steven Maijoor*, savukārt tās izpilddirektore ir *Verena Ross*. Priekšsēdētāja un izpilddirektores darbavieta ir *ESMA* mītnē Parīzē, un viņu amata pilnvaru termiņš ir pieci gadi, ko var vienreiz pagarināt. Priekšsēdētājs ir atbildīgs par Uzraudzības padomes darba sagatavošanu un vada Uzraudzības padomes un valdes sanāksmes. Arī *ESMA* ārējā pārstāvība ir priekšsēdētāja pienākums. Viņa aizstājējs ir *ESMA* priekšsēdētāja vietnieks *Carlos Tavares*.

Izpilddirektore ir atbildīga par iestādes ikdienas darbības pārvaldību, tostarp par personāla lietām, gada darba programmas izstrādi un īstenošanu, iestādes provizoriskā budžeta projekta izstrādi un valdes darba sagatavošanu.

***ESMA* Uzraudzības padome**

Bez *ESMA* priekšsēdētāja Uzraudzības padomē darbojas 28 valstu kompetento iestāžu vadītāji, kuri ir atbildīgi par vērtspapīru regulējumu un uzraudzību (tajās dalībvalstīs, kur ir vairāk nekā viena valsts uzraudzības iestāde, tās vienojas, kurš vadītājs tās pārstāvēs), un viens novērotājs no Eiropas Komisijas, pārstāvis no EBI, *EIOPA* un ESRK. Turklāt pastāvīgo novērotāju statusā tika uzaicināta Norvēģija, Islande un Lihtenšteina. *ESMA* izpilddirektore piedalās padomes sanāksmēs, taču viņai nav tiesību balsot. Padome virza *ESMA* darbu un ir atbildīga par galīgo lēmumu pieņemšanu attiecībā uz *ESMA* standartu, atzinumu, ieteikumu, pamatnostādņu un jebkuru citu lēmumu pieņemšanu, tostarp attiecībā uz ES iestāžu konsultēšanu. Padomei darbā palīdz daudzās *ESMA* pastāvīgās komitejas un darba grupas, kuras risina tehniskos jautājumus (sīkāka informācija x. lpp.).

Padomes locekļu saraksts un 2013. gada sanāksmju kopsavilkumi ir pieejami *ESMA* tīmekļa vietnē: www.esma.europa.eu/bos

***ESMA* valde**

Bez *ESMA* priekšsēdētāja valdē ir seši locekļi (un pa vietniekam katram no viņiem), kurus izraugās Uzraudzības padomes locekļi no Uzraudzības padomes locekļiem. Izpilddirektore, *ESMA*

priekšsēdētāja vietnieks un EK pārstāvis piedalās valdes sanāksmēs kā dalībnieki bez balsstiesībām (tomēr Komisijai ir balsstiesības budžeta jautājumos).

Valdes galvenais uzdevums ir pievērsties *ESMA* pārvaldības aspektiem, piemēram, daudzgadu darba programmas izstrādei, kā arī budžeta un personāla resursu plānošanai.

Valdes pašreizējo locekļu saraksts un 2013. gada sanāksmju kopsavilkumi ir pieejami *ESMA* tīmekļa vietnē: www.esma.europa.eu/mb.

***ESMA* Vērtspapīru un tirgu nozares ieinteresēto personu grupa**

Vērtspapīru un tirgu nozares ieinteresēto personu grupa tika izveidota atbilstoši *ESMA* regulai, lai veicinātu apspriešanos ar ieinteresētajām personām jomās, kas saistītas ar *ESMA* uzdevumiem. *ESMA* ar šo grupu ir jāapspriež pamatnostādņu un tehnisko standartu projekti. Grupas 30 locekļu pirmā sēde notika 2011. gada jūlijā. *ESMA* viņus ir iecēlusi uz divarpus gadu termiņu pēc atklāta pretendenta konkursa. Viņi pārstāv finanšu tirgu dalībniekus un to darbiniekus, patērētājus un citus finanšu pakalpojumu mazumtirdzniecības lietotājus, kā arī mazos un vidējos uzņēmumus.

Grupa 2013. gadā tikās septiņas reizes, no kurām divas bija sanāksmes kopā ar *ESMA* Uzraudzības padomi. Grupa sniedza daudz konsultāciju, atzinumu un ziņojumu par jautājumiem attiecībā uz *ESMA* politikas veidošanas darbībām. Šo sanāksmju kopsavilkumi, kā arī grupas gada ziņojums ir pieejams *ESMA* tīmekļa vietnē. Jaunizveidotā Vērtspapīru un tirgu nozares ieinteresēto personu grupa tika ievēlēta 2013. gada beigās un sāka darbu 2014. gada janvārī.

Saite: www.esma.europa.eu/smsg

***ESMA* organizācijas raksturīgās pazīmes**

ESMA un to, kā tā izpilda savu misiju un sasniedz mērķus, raksturo šādas sešas iezīmes:

- **eiropeskums:** veicot savus uzdevumus, *ESMA* rīkojas ES interesēs; organizācija atspoguļo ES daudzveidību;
- **neatkarība:** *ESMA* ir neatkarīga no ES iestādēm, valstu iestādēm un finanšu tirgu dalībniekiem;
- **sadarbība:** *ESMA* kopā ar valstu iestādēm veido finanšu tirgu uzraugu ES tīklu; tā sadarbojas ar visām attiecīgajām Eiropas struktūrām, tostarp Eiropas Banku iestādi (EBI), Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādi (*EIOPA*) un Eiropas Sistēmisko risku kolēģiju (ESRK), kā arī ar regulatoriem ārpus ES;
- **atbildība:** *ESMA* lēmumu pieņemšana notiek pārredzami, pret ieinteresētajām personām attiecoties atklāti un pretimnākoši; organizācija atskaitās Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Eiropas Komisijai un plašākai sabiedrībai;
- **profesionalitāte:** *ESMA* tiecas uz profesionālu izcilību, nodarbinot augsti kvalificētus darbiniekus ar vispusīgu tehnisko kompetenci, zināšanām un pieredzi finanšu tirgos un ievērojot pamatotu praksi un procedūras, kā arī
- **efektivitāte:** *ESMA* izmanto resursus efektīvi, lai maksimāli palielinātu savu ietekmi ieguldītāju aizsardzības un tirgu stabilitātes un pienācīgas darbības veicināšanā ES.

3. ESMA 2013. gada mērķu izpilde

3.1 Finanšu stabilitāte

Finanšu stabilitāti, iespējams, vislabāk var definēt kā situāciju, kad finanšu sistēma kopumā darbojas viegli, bez jebkādiem traucējumiem un kad sistēma — tostarp finanšu starpnieki, tirgi un tirgu infrastruktūras — spēj absorbēt finanšu un reālos satricinājumus, neietekmējot aktīvu sadalījumu. Finanšu stabilitāte nozīmē, ka finanšu sistēmai ir jābūt spējīgai efektīvi un viegli pārvietot līdzekļus no noguldītājiem pie ieguldītājiem, riskiem jābūt gan precīzi novērtētiem un pārvaldītiem, gan novērtētiem cenas izteiksmē.

Tādējādi finanšu stabilitātes saglabāšanai nepieciešams konstatēt galvenās tendences, riskus un nepilnības finanšu līdzekļu sadalījumā no noguldītājiem pie ieguldītājiem, kā arī finanšu risku neatbilstošu novērtējumu cenas izteiksmē vai nepareizu pārvaldību. Šai uzraudzībai ir jābūt vērstai uz nākotni — neefektīvs kapitāla sadalījums vai kļūdas riska novērtēšanā cenas izteiksmē un riska pārvaldībā var nelabvēlīgi ietekmēt finanšu stabilitāti un līdz ar to arī ekonomikas stabilitāti. Uzraudzības attīstība gan mikrolīmenī, gan makrolīmenī ir galvenais uzdevums, kas ir atspoguļots *ESMA*, tās radniecīgo iestāžu *EBI* (bankas), *EIOPA* (apdrošināšana un pensijas), kā arī Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas, kur informācija saplūst kopā makrolīmenī, darba plānā.

Šī sadarbība ir galvenais faktors stabilitātes nodrošināšanai, jo tie ir finanšu starpnieki, piemēram, bankas, apdrošināšanas sabiedrības un citas ieguldītājas iestādes, kas nosūta aktīvus no ieguldītāja pie aizņēmēja, un tās ir tirgus infrastruktūras, caur kurām nauda un finanšu aktīvi plūst no pircējiem pie pārdevējiem.

Lai īstenotu savas pilnvaras uzraudzīt finanšu tirgus nolūkā noteikt risku tendences un draudus finanšu stabilitātei, kā arī lai novērtētu jauno tiesību aktu un politikas pasākumu ietekmi, *ESMA* 2013. gadā veica šādus padziļinātas izpētes projektus:

- kopīgu darbu ar *ESRK* saistībā ar centrālajiem darījumu partneriem un to sistēmisko risku īpatsvaru;
- regulas par īsās pozīcijas pārdošanu un dažiem kredītsaistību nepildīšanas mijmaiņas līgumu aspektiem ietekmes novērtējumu;
- finanšu tirgu salīdzinošās novērtēšanas pārskatīšanu, kā arī
- ziņojuma “Retailisation in EU” sagatavošanu.

Sīkāku informāciju par šīm darba plūsmām var iegūt *ESMA* 2013. gada ziņojuma pilnajā versijā, kas angļu valodā ir pieejama *ESMA* tīmekļa vietnē: www.esma.europa.eu

3.2 Finanšu produktu un pakalpojumu patērētāju aizsardzība

Cits svarīgs *ESMA* uzdevums ir patērētāju tiesību aizsardzība. *ESMA* to sasniedz, veicinot pārredzamību, vienkāršību un taisnīgumu vērtspapīru tirgos finanšu produktu vai pakalpojumu patērētāju interesēs. Lai nodrošinātu vienāda aizsardzības līmeņa piemērošanu ieguldītājiem neatkarīgi no tirdzniecības vietas vai pārdodamā produkta, *ESMA* vāc un analizē informāciju un ziņo par patēriņa tendencēm, vienlaikus veicinot finanšu lietpratības un izglītības iniciatīvas, kā arī sniedzot ieguldījumu, uzlabojot vienotus noteikumus par datu nodošanu atklātībā, lai patērētāji varētu pieņemt attiecīgus lēmumus par ieguldīšanu.

Nosakot produktus, kas varētu būtiski apdraudēt ieguldītājus, *ESMA* apsver iespēju izplatīt brīdinājumus. Ja stājas spēkā pašreizējie tiesību aktu priekšlikumi, *ESMA* nākotnē kā galīgo risinājumu var izvēlēties uz laiku aizliegt konkrētus produktus. *ESMA* darbs šajā jomā ir vērsts uz to, lai nodrošinātu, ka finansiālā informācija, ko tirgu dalībnieki sniedz ieguldītājiem, ir skaidra, saprotama un atbilst esošajiem noteikumiem.

Turklāt 2013. gadā tika veikts arī darbs attiecībā uz tirgu un finanšu jauninājumu uzraudzības, kas ir galvenais faktors, lai noteiktu iespējamo kaitējumu ieguldītājiem. Vēl *ESMA* gatavojās arī ieguldītāju aizsardzības režīma īstenošanai saskaņā ar *MiFID II* – pārstrādātās pašreizējās *MiFID* direktīvas prasībām.

Ieguldītāju aizsardzībai ir izšķiroši svarīga nozīme, lai atjaunotu patērētāju uzticību finanšu tirgiem un pārvarētu finanšu krīzi. Ar pašreizējo Tirgus un finanšu instrumentu direktīvu (*MiFID*) jau tiek nodrošināta to ieguldītāju, kas iegulda finanšu instrumentos, saskaņota un augstas pakāpes aizsardzība, kā arī ir vispārēji atzīts, ka tās rezultātā ir panāktas būtiskas izmaiņas, tostarp labāka aizsardzība un pakalpojumi ieguldītājiem. *MiFID II/MiFIR* priekšlikumos ir ietverta:

- ieguldītāju aizsardzības materiāltiesisko prasību stiprināšana (piemēram, aizliegumu stimulēšana un neatkarīgu ieteikumu koncepcijas izstrāde);
- regulējuma piemērošanas paplašināšana, ietverot ne tikai finanšu instrumentu izplatīšanu, bet arī to izstrādi (produktu pārvaldība);
- šā tiesiskā regulējuma jomas paplašināšana – arī tāpēc, lai sāktu novērst tradicionālo “stropveida” pieeju (*MiFID* piemērošana arī strukturētiem depozītiem, t. i., banku produktu iekļaušana *MiFID*), kā arī
- uzsvars uz uzraudzību un īstenošanu, izmantojot jaunās produktu intervences pilnvaras.

Vienlaikus ar gatavošanos *MiFID II* ieviešanai, *ESMA* kopīgi ar EBI brīdināja ieguldītājus attiecībā uz līgumiem par starpībām un izdeva pamatnostādnes par sūdzību izskatīšanu vērtspapīru un banku jomā.

Sīkāku informāciju par šīm darba plūsmām var iegūt *ESMA* 2013. gada ziņojuma pilnajā versijā, kas angļu valodā ir pieejama *ESMA* tīmekļa vietnē: www.esma.europa.eu

3.3 Uzraudzība

Līdz ar Eiropas Finanšu uzraudzības sistēmas (EFUS) izveidi tika nolemts arī veicināt Eiropas pieeju, lai uzraudzītu visas ES dalībniekus, piemēram, uzraudzītāju kolēģijas banku nozarē un pēctirdzniecībā. Turklāt *ESMA* tika dots uzdevums būt vienīgajam kredītreitingu aģentūru (KA) uzraugam ES. Šāda pati pieeja tika izraudzīta attiecībā uz darījumu reģistriem – datu krātuvēm, kurās vāc, glabā un padara pieejamus datus par bezskaidras naudas norēķiniem, par kuriem *ESMA* uzņēmas atbildību 2013. gadā. Uzņemoties to finanšu tirgus dalībnieku uzraudzību visas ES mērogā, kas var ietekmēt ES finanšu tirgu integritāti, *ESMA* veicina drošus un stabilus finanšu tirgus, kas, savukārt, ir atbalsts ieguldītāju aizsardzībai.

Tātad, 2013. gads bija otrais gads, kad *ESMA* visa gada garumā darbojās kā vienīgais regulators, kas ir atbildīgs par KA reģistrēšanu, sertifikāciju un uzraudzību ES. Pagājušā gada laikā turpinājās gan reģistrācijas, gan uzraudzības darbības, reģistrēto KA skaitam palielinoties un tādējādi tām nonākot tiešā *ESMA* uzraudzībā.

Tāpat 2013. gadā pieauga reģistrācijas pieteikumu skaits. Kopumā 2013. gada beigās bija 22 reģistrētas KA (uz grupas pamata) un divas sertificētas KA.

Papildus KA uzraudzīšanai 2013. gadā *ESMA* atbildības jomā nonāca arī to darījumu reģistru (DR) uzraudzīšana, kuri darbojas Eiropas Savienībā. Darījumu reģistros vāc un glabā pēctirdzniecības informāciju par atvasināto vērtspapīru darījumiem, lai nodrošinātu pārredzamību un ļautu regulatoriem labāk noteikt tos iespējamos riskus, kas izriet no atvasināto vērtspapīru tirdzniecības. Saskaņā ar Regulu par Eiropas tirgus infrastruktūru (*EMIR*) *ESMA* ir atbildīga par ES teritorijā dibināto DR reģistrāciju un uzraudzību, kā arī par ārpus ES dibināto DR atzīšanu.

ESMA pilnvaroja sešus darījumu reģistrus un uzņēmās to uzraudzību. *EMIR* nosacījumi paredz, ka *ESMA* ir tieša un ekskluzīva atbildība attiecībā uz darījumu reģistru reģistrēšanu un uzraudzību. Šīm datu krātuvēm ir ļoti svarīga nozīme, lai palielinātu atvasināto vērtspapīru tirgu pārredzamību Eiropā.

Sīkāku informāciju par šīm darba plūsmām var iegūt *ESMA* 2013. gada ziņojuma pilnajā versijā, kas angļu valodā ir pieejama *ESMA* tīmekļa vietnē: www.esma.europa.eu

Vienots noteikumu kopums

Finanšu krīze atklāja tiesību aktu atšķirīgas piemērošanas iespējamo negatīvo ietekmi uz finanšu tirgiem, to patērētājiem un ekonomiku kopumā. Tāpēc bija nepieciešams ieviest efektīvus instrumentus, lai saskaņotāk piemērotu ES tiesību aktus. Lai paātrinātu vērtspapīru tiesību aktu un to piemērošanas lielāku saskaņotību, *ESMA* var izdot regulatīvus tehniskos standartus (RTS), lai nodrošinātu vienādus noteikumus visiem, kā arī ieguldītāju atbilstošu aizstāvību. Kā struktūrai ar augstā līmenī specializētu kompetenci *ESMA* ES tiesību aktos noteiktajās jomās ir uzticēta RTS projektu izstrāde, kuros precizēti un izskaidroti pirmā līmeņa ES tiesību akti.

Šo RTS mērķis ir uzlabot uzraudzības kvalitāti un konsekvenzi valstīs, nostiprināt pārrobežu grupu uzraudzību un izveidot vienotu noteikumu kopumu ES visiem iekšējā tirgus finanšu tirgus dalībniekiem. *ESMA* pilda šo uzdevumu attiecībā uz tiem tiesību aktiem, ar kuriem regulē Eiropas vērtspapīru tirgus (*MiFID*), to infrastruktūru (*EMIR*) un pareizu darbību (Īsās pozīcijas pārdošanas direktīva, Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas direktīva), kā arī attiecībā uz RTS galvenajiem finanšu tirgus dalībniekiem, piemēram, KA un ieguldījumu fondiem (PVKIU, AIFPD).

ESMA 2013. gadā veica politiska rakstura darbu attiecībā uz Regulu par kredītreitingu aģentūrām (KA3) un publicēja sagatavoto diskusiju dokumentu par KA3 ieviešanu, lai savāktu informāciju no tirgus dalībniekiem par tiem trim regulatīvo tehnisko standartu projektiem, kuri tai būs jāiesniedz Komisijai 2014. gadā. Šie RTS attieksies uz:

- informāciju par strukturētiem finanšu instrumentiem;
- jauno Eiropas Reitingu rādītāju platformu, kā arī
- regulāru ziņošanu par nodevām, ko piemēro kredītreitingu aģentūras.

Vēl *ESMA* izstrādāja īstenošanas noteikumus attiecībā uz *EMIR*, Regulu par Eiropas tirgus infrastruktūru, kas stājās spēkā 2012. gada augustā. Šo noteikumu mērķis ir veicināt finanšu stabilitāti, nosakot, ka konkrētiem produktiem ir jāveic centrāls klīrings gadījumos, ja iepriekš šādas prasības nav bijušas, kā arī stiprinot centrālo darījumu partneru un darījumu reģistru uzraudzību. *ESMA* tika piešķirta būtiska nozīme ES standartu noteikšanā, izstrādājot tehniskos standartus (TS) tādās jomās kā ārpusbiržas atvasināto vērtspapīru klīringa pienākums, atbrīvojumi no šā pienākuma, kā arī standartus attiecībā uz centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem. *ESMA* tiešajos pienākumos ietilpst arī to atvasināto vērtspapīru klašu noteikšana, uz kurām attiecas klīringa prasība, TS uzraudzīšana un piedalīšanās centrālo darījumu partneru uzraudzībā, ko īsteno valstu uzraudzības iestāžu vadītās uzraudzības kolēģijas.

Papildus tam *ESMA* sagatavoja arī sīkāku informāciju attiecībā uz *MiFID II* nolūkā:

- veicināt vienota noteikumu kopuma ES finanšu tirgiem izveidi;
- palīdzēt izlīdzināt dalībvalstu konkurences apstākļus;
- uzlabot uzraudzību un īstenošanu;
- samazināt tirgus dalībnieku izmaksas, kā arī
- uzlabot piekļuves un konkurences apstākļus visā ES.

ESMA strādāja arī pie Regulas par īsās pozīcijas pārdošanu pārskatīšanu, izstrādāja gaidāmās Regulas par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu īstenošanas pasākumus, stiprināja privāto ieguldījumu fondu sistēmu un noslēdza uzraudzības sadarbības nolīgumus par alternatīvo ieguldījumu fondiem ar 46 iestādēm ārpus ES.

Sīkāku informāciju par šīm darba plūsmām var iegūt *ESMA* 2013. gada ziņojuma pilnajā versijā, kas angļu valodā ir pieejama *ESMA* tīmekļa vietnē: www.esma.europa.eu

3.4 Konverģence

ESMA tika izveidota, lai paātrinātu uzraudzības konverģenci, samazinot regulējuma arbitrāžu, ko rada dažādās uzraudzības prakses visā ES, jo tas var sagraut ne tikai tirgu integritāti, efektivitāti un pareizu darbību, bet galu galā arī finanšu stabilitāti un ieguldītāju aizsardzību.

ESMA mērķis ir izmantot šo konverģences izveides darbu, lai sekmētu savu darbību arī citās darba programmas jomās, tostarp uzlabojot vienoto noteikumu kopumu, izdodot pamatnostādnes un ieteikumus tajās jomās, kurās pastāv atšķirības tiesību aktu piemērošanā, un sniedzot konsultācijas Eiropas Komisijai par jomām, kurās būtu jāpārskata regulējums, lai saskaņotu uzraudzības prakses.

ESMA 2013. gadā veicināja Regulas par īsās pozīcijas pārdošanu konverģentu piemērošanu, sekmēja un koordinēja pagaidu aizliegumu ieviešanu, kā arī starptautisko finanšu pārskatu standartu konsekventu piemērošanu un izpildi.

Papildus *ESMA* atbalstīja ES pilnvaroto padomdevēju nozares rīcības kodeksa izstrādi un veica grozījumus savā salīdzinošās novērtēšanas metodoloģijā.

Visas trīs Eiropas uzraudzības iestādes kopīgi risina pārrobežu jautājumus, lai nodrošinātu saskaņotu pieeju regulējumam banku, vērtspapīru un apdrošināšanas nozarē. Šo darbu veic uzraudzības iestāžu Apvienotā komiteja. Šai komitejai 2013. gads bija būtiski svarīgs, jo tā paātrināja tempu, lai darbotos kā apmaiņas un pārrobežu koordinācijas forums. *EIOPA* vadībā tā koncentrējās galvenokārt uz:

- risku uzraudzību;
- patērētāju aizsardzību, kā arī
- EFUS pārskatīšanu.

Sīkāku informāciju par šīm darba plūsmām var iegūt *ESMA* 2013. gada ziņojuma pilnajā versijā, kas angļu valodā ir pieejama *ESMA* tīmekļa vietnē: www.esma.europa.eu